

اعلامیه معیارهای انتخابات عادلانه و آزاد

به تصویب رسیده در یکصد و پنجاه و چهارمین نشست شورای پارلمان جهانی
26 مارس 1994- پاریس

شورای پارلمانی بین الملل،

اثبات دادن به اهمیت اعلامیه جهانی حقوق بشر و میثاقهای آن در مورد حقوق مدنی و سیاسی مقرر میسازد که پروانه حکمرانی کردن مبنیابست بر پایه خواست و اراده مردم به صورت انتخابات صحیح و دوره ای صادر گردد،

قبول و تصدیق اصول بنیادی مربوط به انتخابات دوره ای به نهو عادلانه و آزادانه که از سوی عوامل جهانی و منطقه ای سازمان حقوق بشر شناسائی و به رسمیت شناخته شده باشد، شامل آنکه حق هر فرد است که در دولت کشور خود چه بطور مستقیم و چه غیر مستقیم از طریق نمایندگان منتخب نقش داشته، در اینگونه همه پرسشی ها برای دادن رأی از برگه اخذ آرا استفاده کرده و رأی او محرمانه باقی بماند، هر شخص دارای موقعیتی برابر برای نامزدی در انتخابات مبنیابست، همچنین حق دارد نظریات سیاسی خود را چه بطور فردی و یا مشترکاً با دیگران ابراز دارد،

آگاه از آنکه حق مسلم هر کشوری است که سختگیرانه در پیروی از منشور اتحادیه ملل، بدون مداخلات حکومتی خارجی، مطابق با خواست و اراده مردم، آزادانه سیستمهای سیاسی، اجتماعی، اقتصادی و فرهنگی خود را انتخاب کرده و به توسعه آنها بپردازد،

خواستار ترویج بخشیدن به دایر نمودن دستگاہهای دموکراتیک و متعدد دولت نماینده در سرتاسر دنیا باشد،

درک و شناخت اینکه ساختن و تقویت مؤسسات و فرایندهای دموکراتیک مسئولیت مشترک دولتها، منتخبین و نیروهای سازمان یافته سیاسی است، انتخابات درست و دوره ای عامل حتمی و لازم الاجرا هستند که حامل تلاش برای محافظت از حقوق و منافع کساناست که بر آنها حکومت میشود و عملاً اینکه همه افراد حق آنرا داشته که در دولت کشور خود نقش ایفا کنند عامل ضروری و مهمی برای کامروائی مؤثری از کلیه حقوق بشر و آزادیهای بنیادی است،

استقبال از گسترده شدن نقش اتحادیه ملل، اجتماع پارلمان بین المللی، سازمانهای منطقه ای، گردهم آئیهای پارلمانی و نیز سازمانهای غیر دولتی، ملی و بین المللی به منظور فراهم ساختن دستیاری و رسیدگی به انتخابات به درخواست دول، از این روی بیانیۀ نیل در مورد انتخابات عادلانه و آزاد اتخاذ میگردد، و به تمامی دول و مجالس پارلمانی در سرتاسر گیتی اصرار میگردد که اصول و معیارهای پیوست را به عنوان راهنما به اجرا بکارند:

1- انتخابات عادلانه و آزاد

به رسمیت رسیدن دولت هر کشور تنها میتواند ناشی از خواست و اراده مردم آن سرزمین که به توسط انتخاباتی درست، عادلانه و آزاد که در طول دوره های معین و منظم انجام میگیرند و بر مبنای جهانی، برابری حق رأی محرمانه ایران شده است انجام پذیرد.

2- رأی گیری و حقوق انتخابات

(1) هر شهروندی که در سنین قانونی باشد بدون هیچگونه تبعیض حق رأی دادن در انتخابات را دارد.

(2) هر شهروندی که در سنین قانونی باشد حق دارد که برای ثبت نام به عنوان رأی دهنده دسترسی به روشی مؤثر، بی طرف و بدون تبعیض داشته باشد.

(3) هیچ شهروند واجب الشراعی نمیبایست از حق رأی دادن محروم شده و یا از نام نویسی برای رأی دادن سلب صلاحیت شود، مگر اینکه اینکار در مطابقت با معیارهای بی طرفانه قابل رسیدگی و تأیید، به تجویز قانون، و به شرط آنکه چنین اقدامی با تعهدات آن کشور در برابر قانون بین المللی سازگار باشد.

(4) هر فردی که از حق رأی دادن و یا ثبت نام برای رأی گیری محروم بماند حق دارد که از یک حوزه قضائی ذی صلاح برخواست مرور و تجدید نظر چنین تصمیماتی را کرده و در اسرع وقت اشتباهات را تصحیح سازد.

(5) هر رأی دهنده حق دارد که بطور برابر و مؤثر به یک حوضه اخض رأی دسترسی داشته باشد تا بتواند از حق رأی خود استفاده نماید.

(6) حق هر رأی دهنده است که حق خود را برابر با دیگران به تمرین بگذارد و رأی خود را هم وزن با رأی دیگران بگذارد.

(7) رأی محرمانه حقی است مطلق و به هیچ وجه نمی بایست آنرا محصور نمود.

3- مسئولیتها و حقوق کاندیدا، حزب و مبارزات و تبلیغات انتخاباتی

(1) هر فردی حق آنرا دارد که در دولت کشور خود نقش داشته و موقعیتی برابر برای نامزدی در انتخابات داشته باشد. معیارهای مشارکت در دولت مطابق قوانین ملی و نه متناقض با وظایف و تعهدهای بین المللی آن کشور تعیین خواهد شد.

(2) هر فردی حق دارد که به منظور رقابت در انتخابات به یک حزب سیاسی بپیوندد و یا به همراه دیگران حزب و یایک سازمان سیاسی را به تأسیس برساند.

(3) هر شخصی بطور انفرادی و یا به همراه دیگران حق دارد که:

* عقاید سیاسی خود را بدون دخالت ابراز دارد.

* برای پی گیری، دریافت و یا دادن اطلاعات کوشا باشد و انتخاب آگاهانه ای انجام دهد.

* برای تبلیغات و مبارزات انتخاباتی آزادانه درون کشور حرکت کند.

* تبلیغات و مبارزات انتخاباتی بر زمینه برابر با دگر احزاب، همیطور حزبی که دولت موجود را تشکیل داده است باشد.

4- هر یک از کاندیداهای انتخاباتی و هر یک از احزاب سیاسی موقعیتی برابر برای دستیابی به رسانه ها، ویژه رسانه های مکاتباتی گروهی خواهند داشت تا نظریات سیاسی خود را ارائه دهند.

5- حق کاندیداها برای امنیت جان و اموال آنها شناسائی شده و محفوظ خواهد ماند.

6- حق هر فرد و هر حزب سیاسی است که از طرف قانون محافظت شده و برای تخلف و پیمان شکنی حقوق سیاسی و انتخاباتی او چاره جوئی شود.

7- حقوق ذکر شده در بالا تنها زمانی ممکن است مورد محدودیتهای استثنائی قرار بگیرند که در رابطه با قانون و تقریباً لازم در یک اجتماع دمکراتیک برای مصلحت امنیت ملی و نظم عمومی، حفاظت از سلامتی مردم یا روحیه آنها و یا محافظت از حقوق و آزادیهای دیگران، و با این لازمه که همواره با تعهدات آن کشور در برابر قوانین بین المللی سازگار باشند.

8- هر فرد و یا حزب سیاسی که حقوق نامزدی، حزب و مبارزات انتخاباتی اش رد شده و یا با محدودیت روبرو شده باشد حق آنرا دارد که به یک حوضه قضائی قابل صلاحیت درخواست مرور و تجدید نظر چنین تصمیماتی را ارائه دهد تا در اسرع وقت و بطور مؤثر اشتباهات تصحیح گردند.

9- نامزد انتخابات، حزب و مبارزات انتخاباتی با خود مسؤلیتهائی در مقابل اجتماع حمل میکنند. مخصوصاً اینکه هیچ نامزد و یا حزبی نباید درگیر خشونت شوند.

10- هر نامزد و یا حزب سیاسی که در انتخابات رقابت میکند میبایست به آزادی و حقوق سایرین احترام بگذارد.

11- هر نامزد و یا حزب سیاسی که در انتخابات رقابت میکند میبایست نتیجه یک انتخابات عادلانه و آزاد را قبول بنماید.

حقوق و مسؤلیتهای کشورها

(1) کشورها میبایست گامهای مقتضی لازم و هر نوع سنجش دیگر را، با توجه به فرایندهای قانونی برداشته تا حقوق و چهارچوب انتخابات دوره ای آزاد، عادل و درست را، مطابق با تعهدات خود در برابر قانون بین المللی تضمین سازند. بویژه کشورها میبایست:

- روشی مؤثر، بی طرفانه و به دور از تبعیض برای ثبت نام رأی دهندگان دایر نمایند.
- معیارهای روشنی برای ثبت نام رأی دهندگان بنا کنند، مثل سن، ملیت و اقامت، و مطمئن شوند که چنین تدارکاتی بدون هیچگونه برتری و امتیازی به اجرا گذاشته میشوند.
- برای تشکیل و دایر کردن آزادانه احزاب سیاسی فراهم سازی به عمل آورند، در صورت امکان سرمایه و صندوق احزاب سیاسی و مبارزات انتخابی را تنظیم نمایند، جدائی دولت و کشور را اطمینان بخشند، و شرایط رقابت را در انتخابات مقتضی بر پایه های متساوی دایر نمایند.
- برای برنامه های ملی آموزش و پرورش اجتماعی پیشقدم و شرایط را آسان نمایند تا مطمئن شوند که ملت با مراحل و موارد انتخابات آشنائی دارند:

(2) همچنین، کشورها میبایست گامهای لازم را در راه اصول حقوقی و سیاسی برداشته تا جائیکه دستیابی پیشرفته و تحکیم اهداف دمکراتیک را تضمین نمایند. این شامل بنیادینه نهادن یک مکانیسم متوازن بی طرف به منظور مدیریت انتخابات میباشند. در انجام چنین کاری آنان میبایست، از جمله کارهای دیگر:

- اطمینان سازند که کسانی که مسؤلیت قسمتهای گوناگون انتخابات را دارند برای آن کار تعلیم و تربیت شده اند و رفتاری بی طرفانه دارند، و اینکه مراحل منسجم رأی گیری دایر شده و به آگاهی دارنده های رأی رسیده است:
- اطمینان سازند که ثبت نام رأی دهندگان، به هنگام کردن برگهای انتخابات و مراحل اخذ رأی با دستگیری نظارت کنندگان ملی و بین المللی به گونه ای متناسب انجام میگردد:
- احزاب، نامزدها و رسانه های گروهی را تشویق برآن کرده که یک سیستم و کد رهبری و رفتاری را برای اداره مبارزات انتخاباتی و دوره رأی گیری مورد قبول و پذیرش خود کرده و آنرا راهنمای راه خود سازند:
- مطمئن شوند که رأی گیری به درستی انجام میگردد و کارهای متناسب برای جلوگیری از رأی دادنهای چند باره و یا رأی گیری از کسانی که شرایط و حق رأی دادن را ندارند انجام میشود:
- مطمئن شوند که مراحل شمارش آرا به درستی انجام میگردد.

(3) کشورها میبایست به حقوق بشری همه افرادی که درون سرزمین و در معرض قلمرو خود قرار دارند نه تنها احترام گذارده بلکه آنرا تضمین نمایند. بنابر این، در زمان انتخابات کشور و ارگانهایش می بایست اطمینان سازند که:

- به آزادی حرکت، گردهم آئی، معاشرت و ابراز بیان احترام گذاشته میشود، بویژه در زمینه جلسات و گرد هم آئی های بزرگ سیاسی؛
- احزاب و کاندیداها آزاد خواهند بود که نظرات خود را با رأی دهندگان رد و بدل کنند، و نیز هر کدام از دسترسی متساوی به رسانه های دولتی و مردمی کامروا باشند؛
- گامهای لازم برای تضمین پوشش خبری بی طرفانه و بدون تعصب در رسانه های دولتی و مردمی برداشته میشوند.

(4) برای اینکه انتخابات عادلانه صورت بگیرد کشور میبایست موازین لازم را در برگیرد تا اطمینان ببخشد که احزاب و نامزدها از موقیتهای معقول برای ارائه اهداف و پلانقرم سیاسی خود بر خوردار هستند.

(5) کشورها میبایست تمامی موازین متناسب و لازم را برداشته تا اطمینان ببخشند که اصول رأی گیری محرمانه رعایت شده و به آن احترام گذاشته میشود، و اینکه رأی دهندگان قادر هستند برگه های رأی گیری را آزادانه و بدون ترس و نفوذ دیگران صادر نمایند.

(6) بعلاوه، مقامات کشوری میبایست این اطمینان را ببخشند که رأی گیری به دور از تقلب یا هر گونه موارد غیر قانونی دیگر اجرا میشود، که امنیت و درستی کار در هر مرحله نگاهداشته میشود، و اینکه شمارش آرا بتوسط کارکنان تعلیم دیده انجام میگردد، مشروط بر اینکه زیر دهبانی قرار داشته و/یا بی طرفی آنها مورد تأیید و تصدیق واقع شده باشد.

(7) کشورها میبایست تمامی اقدامات متناسب و لازم را برای اطمینان در شفافیت کلیه مراحل انتخاباتی به عمل بیاورند که شامل نمونه ای چون حضور آژانسهای حزبی و نظارت کنندگان معتبر و موظف باشد.

(8) کشورها میبایست تمامی اقدامات لازم را به عمل برسانند تا اطمینان داشته باشند که احزاب، نامزدهای انتخاباتی و طرفداران از امنیت مساوی بر خوردار هستند، و همچنین مقامات کشوری گامهای لازم را برای جلوگیری از خشونت و درگیریهای انتخاباتی بر میدارند.

(9) کشورها میبایست اطمینان ببخشند که تجاوز حقوق بشر و شکایات در رابطه با مراحل انتخابات با فوریت، در چهارچوب زمانی مراحل انتخابات بطور مؤثر و به وسیله یک مقام بی طرف و مستقل همچون کمیسیون انتخابات و دادگاه ها مورد احکام قرار خواهند گرفت.